

Van prentjes en santjes

De Wouwse notarissen

Een notaris zou met veel recht kunnen zeggen, dat hij een van de oudste beroepen ter wereld heeft. We voegen daar onmiddellijk aan toe, dat een notaris heel wat eerbiedwaardiger was en is, dan wat meestal met 'het oudste beroep ter wereld' wordt bedoeld. Voor de oorsprong van het notariaat moeten we zelfs teruggaan tot de tijd van de Romeinen. In het kader van dit boekje zou het te ver voeren, om de hele ontstaansgeschiedenis van het notariaat uit de doeken te doen. Wel dient te worden opgemerkt, dat de hedendaagse functie niet te vergelijken is met de Romeinse 'tabellio', zoals hij vaak werd aangeduid, maar de essentie is hetzelfde gebleven, namelijk het vastleggen van voor beide partijen belangrijke gegevens.

Het zal U wellicht verbazen, dat al in de zeventiende eeuw notarissen werkzaam waren op Wouws grondgebied. De oudste vermelding van een notaris in Wouw stamt van 1639 toen **Ghijsbrecht Wijtens** door de Raad van Brabant te Den Haag werd geadmitteerd. Enkele stukken uit de jaren 1656-1657 zijn van hem bewaard gebleven, zij het in zeer geschonden staat.¹⁾

Achttiende eeuw

De volgende notaris waarvan stukken zijn overgeleverd, was **Govaert van Broeckhuijsen**, die in 1696 door diezelfde raad werd geadmitteerd. Op grond van de bewaarde archivalia zouden we kunnen concluderen, dat hij in 1717 is opgevolgd door **Jacob de Lij**, die minstens 10 jaar het notariaat in Wouw bekleedde.

Na De Lij was **Albertus de Groot** - in 1725 door de Raad van Brabant geadmitteerd - in Wouw als notaris werkzaam. Hij heeft een heel lange periode in Wouw gewerkt, want van hem zijn stukken over de periode 1727-1780 bewaard gebleven.

In uwe godvruchtige gebeden wordt aan-
bevolen de Ziel van Zaliger
den WelEdelen Heer

Waltherus van Gastel,

Echtgenoot van Mevrouw

Wilhelmina van Mens,

Oud-Notaris te Wouw; Eerlid der Aartsbroe-
derschap JESUS, MARIA, JOSEPH; Weldoener
der Kerk; Lid van den Gemeenteraad;

overleden te Wouw, den 13 Juli 1911. in den
ouderdom van ruim 81 jaren.

Hij was een rechtschapen man. Job 1-1.
Een ervaren man, die velen raad heeft ge-
geven. L. J. 18-22.

Als raadsman een uit duizend. I. B. J. D. 3-6.

Een schrander mensch, die alles met overleg
deed. P. R. O. V. 13-16.

De wijze zal eere beërven bij het volk en
zijn naam zal voortleven in eeuwigheid.

E. C. C. L. J. 37-29.

Dierbare Echtgenoot en Kind, beoefent wat
gij in mij en geleerd en ontvangen en gehoord
en gezien hebt, en de God van vrede zal met
U zijn. p. H. i. l. 4-9.

Weent niet over mijn dood; verheugt U
veeleer, dat ik in het huis van den hemelschen
Vader het loon mijner werken ontvang en
daar op U wacht, om, met U verenigd, voor
eeuwig gelukkig te leven. H. Ephraïm.

A. C. van Ravels, koster, Wouw.

Waltherus van Gastel was in de 19^e eeuw notaris en gemeenteraadslid in Wouw.

Na hem is er een hiaat, want **Johannes Augustijn**, die zowel in Wouw als in Bergen op Zoom resideerde, verschijnt pas in 1812 in Wouw.

Secretaris en notaris

In de periode 1812-1818 waren er zelfs 2 notarissen in Wouw werkzaam, want naast de al genoemde Augustijn is vanaf 1800 **Abraham de Bosson** actief. Deze De Bosson stamt uit een protestants christelijk geslacht uit Alphen en woonde al enige tijd in Wouw, waar ook enkele kinderen van hem en zijn vrouw Anthonia van Halteren zijn geboren²⁾.

Abraham combineerde het ambt van notaris met dat van de gemeentesecretaris, net zoals ook zijn zoon en opvolger **Johannes Cornelis de Bosson** deed. Het was in die periode heel gebruikelijk, dat overheidstaken in handen waren van protestant christelijken. Zij hadden daarnaast ook het kerkgebouw in handen. Dat leverde het merkwaardige beeld op, dat door het handjevol protestanten een veel te groot gebouw in gebruik was en voor de overgrote meerderheid aan katholieken niets overbleef, dan het oprichten van schuurkerken. De protestanten waren bovendien niet in staat om het gebouw naar behoren te onderhouden, waardoor het sterk in verval raakte.

Abraham overleed op 26 november 1819 in Wouw en werd zoals gezegd, opgevolgd door zijn zoon Johannes Cornelis De Bosson, die op 22 december 1789 in Wouw werd gedoopt. Hij trouwde met de uit Ossendrecht afkomstige Helena Johanna Elisabeth Spancker Morin. Zijn oudste zoon, Johannes Leonardus zou het nog tot kandidaatnotaris in Wouw brengen. De oudste dochter van J.C. De Bosson was Abramina Johanna Antonia. Zij is de grootmoeder van de vrouw van dr. Van Aerssen³⁾.

De oudst bewaard gebleven minuutakten van J.C. De Bosson dateren van 1823, zodat niet duidelijk is, wanneer hij precies als notaris begon. Over de periode 1851-1866 zijn helemaal geen protocollen van Wouwse notarissen voorhanden.

Het eerste bidprentje

Aangezien de familie De Bosson protestants was, bestaan er van hen geen bidprentjes. Dat is wel het geval bij zijn opvolger: **Waltherus van Gastel**,

Bid voor de Ziel van Zaliger
den Weldelegestrengen Heer

Johannes Goderie

Oud-Notaris

Weduwnaar van Mevrouw

Maria Anna Philomena Dierikx

Weldoener der kerk

Lid van de Confrerie van het Allerheiligste

Sacrament,

de Aartsbroederschap van het H. Hart

en de St. Vincentius-vereniging,

geboren te Wouw 4 Juli 1867, overleden

aldaar 3 Februari 1939, voorzitter van de

H.H. Sacramenten der Stervenden

Hij was eenvoudig en rechtschapen. God had hem lief en zegende hem met rijke gaven van geest en hart en aards bezit; en Hij beproefde hem in zijn gezondheid en zijn dierbaren.

Door voorspoed werd hij niet hoogmoedig en zelfzuchtig; maar hij bleef klein in eigen oog, gedienstig en milddadig. Bij tegenslag bleef hij onderworpen aan Gods wil en pakte daaruit de kracht, telkens opnieuw voort te gaan op zijn levensweg, totdat God hem riep.

Voor Vrouw en kinderen had hij een liefde van ontroerende bewijzing en tederheid; maar ook ontelbaar vele anderen ondervonden, veelal ongeweten, zijn onbaatzuchtige goedheid.

Onkreukbaar eerlijk, wen hij de achting van de velen, wier vertrouwde raadsman hij was en den eerbied van allen, die hem kenden.

Allerheiligst Hart van Jezus, ontfem U over ons.

-500 dagen aflaat.

Johannes Goderie was de eerste notaris die ook in Wouw geboren was.

geboren in Terheijden op 5 februari 1830. Deze notaris krijgt voor ons wat duidelijker contouren. Zijn naam duikt frequent op in de raadsnotulen en van hem wisten we ook een bidprentje te bemachtigen.

Van Gastel werd tot notaris in Wouw benoemd in 1866. Enkele jaren later, namelijk in 1871, werd hij bovendien lid van de Wouwse gemeenteraad. Van Gastel was gehuwd met de eveneens uit Terheijden afkomstige Wilhelmina van Mens. Het echtpaar had slechts één kind, wat blijkt uit de tekst op het bidprentje. Blijkens Hartong⁴⁾ is Van Gastel gedefungeerd in 1908. Waltherus was bij zijn overlijden op 13 juli 1911 81 jaar oud en in zijn overlijdensakte wordt hij aangeduid als 'rentenier'. In de teksten op zijn bidprentje wordt hij als het ware regelrecht de hemel in geprezen. De voorzijde van het prentje toont een gravure van Mater Dolorosa met een vrij uitgebreide tekst uit Psalm 21. Zoals gebruikelijk in die tijd, had het prentje een tamelijk brede zwarte rand. Vergeleken met wat minder gefortuneerde mensen, was het prentje van Van Gastel vrij groot. Het graf van Van Gastel bevindt zich nog steeds op het kerkhof aan de Doeldreef. Het valt onmiddellijk op door zijn afmetingen. Het ligt links van de pastoorsgraven. Het is 'met stip' het grootste graf op het kerkhof. Overigens is zijn vrouw kennelijk niet in het graf bijgezet. Haar personalia ontbreken op de tombe.

Een echte Wouwnaar

Als opvolger van notaris Van Gastel kwam **Johannes Goderie**, een echte Wouwnaar, die bij de wat oudere inwoners nog steeds bekend staat als 'de koejwachter'.⁵⁾ Jan Goderie was, wat we heden ten dage een 'selfmade man' noemen. Ondanks zijn eenvoudige afkomst (zijn vader, ook Johannes geheten, was arbeider) wist hij een rechtenstudie te voltooien en het tot notaris in Wouw te brengen. In 1904, enkele jaren voor zijn benoeming in 1908, trouwde hij met de Wouwse Maria Anna Philomena Dierckx - de dochter van de smid. Jan Goderie legde in 1931 het notarisambt neer en overleed acht jaar later, op 3 februari 1939. Zijn bidprentje is aan de voorzijde met zijn portretfoto bedrukt. Hij kijkt ons ietwat welvoldaan aan. Ongetwijfeld heeft hij daar voldoende redenen voor gehad. Op de achterzijde wordt melding gemaakt van zijn lidmaatschap van de confrérie, de aartsbroederschap en de St. Vincentiusvereniging. Uit de teksten die

Gedenk in Uw gebed
**ALPHONSE JACOBUS
LUDOVICUS SIEBELINK**

Hij werd geboren 2 oktober 1892 te Wouw en
overleed aldaar 29 maart 1970, voorzien van
het H. Oliesel.

Ik richt mij tot U, mijn God en ik aanbid U als
Schepper van alle leven en als Vader van alle
schepselen.

Ik dank U als Gever van alle goeds! Ik dank
U, dat Gij ons deze goede mens hebt geschonken;
ik dank U, dat wij met een goede herinnering
aan hem mogen verder leven; ik dank U, dat
wij in geloof en in hoop ons verbonden blijven
voelen met hem, die Gij op Paasmorgen opge-
nomen hebt in Uw heerlijkheid.

Ik smeeek U, dat zoals Gij hem hebt geroepen, ook
wij eens mogen delen in Uw eeuwige vreugde.
Zo aanbid, dank en smeeek ik U, God, mijn Vader
in de naam van Jezus Christus, Uw Zoon, onze
Heer, die om Zijn verrijzenis: ons aller zeker-
heid, waarheid, weg en leven. Amen.

De bekende Wouwse familie Siebelink 'leverde' ook een notaris. Dat was Alphonse Siebelink.

verder op het prentje staan afgedrukt, komt hij naar voren als iemand zonder al te veel kapsones. De tekst sluit af met een aflat van 500 dagen. De opvolger van de 'oude Goderie' was weer een Wouwenaar van geboorte, namelijk **Alphonse Jacobus Ludovicus Siebelink**, een telg uit de bekende Wouwse familie. Fons Siebelink bleef twintig jaar lang notaris tot hij in 1951 defungeerde. Hij was toen pas 59 jaar oud, want hij werd geboren op 2 oktober 1892. Fons is overigens ongehuwd gebleven en overleed in Wouw op 29 maart 1970. Zijn bidprentje is er een uit de bekende serie van Olthoff uit Nijmegen, die in groten getale in België zijn gedrukt en vooral eind zestiger, begin zeventiger jaren zeer veel zijn gebruikt. De tekst op de achterzijde vermeldt, behalve zijn personalia, weinig tot niets persoonlijks. Zo wordt zelfs geen gewag gemaakt van het feit, dat hij oud-notaris te Wouw was. Ook van de overige teksten wordt men nauwelijks iets wijzer.

Na de Tweede Wereldoorlog

Zijn opvolger als notaris was - sinds 1951 - inmiddels al weer bijna met pensioen. **Mr. Petrus Johannes Nooren** was op 28 september 1901 geboren in Princenhage. Hij was gehuwd met Maria Cornelia Hubertina van Bijleveld uit Oss. Notaris Nooren heeft 20 jaar lang het notariaat in Wouw behartigd. In 1971 ging hij met pensioen en vertrok naar Bergen op Zoom. Hij is echter in Roosendaal overleden. De uitvaartdienst vond plaats vanuit de kapel 'Mariagaard'. Van hem zijn geen bidprentjes bekend.

Na notaris Nooren werd op 1 oktober 1971 **Petrus Johannes Adrianus Goderie** tot zijn opvolger benoemd. De 'jonge' Goderie was een neef van de 'oude' Goderie. Hij werd in Zevenbergen geboren op 23 november 1927 en was gehuwd met E.J. van Sprundel. Notaris Goderie overleed op 22 april 1989 in Wouw na een ziekte. Een paar maanden daarvoor had hij zijn ambt neergelegd. Het bidprentje van P. Goderie is helemaal in overeenstemming met de huidige trend. De tekst is sterk persoonlijk van aard en gaat vooral in op zijn karaktereigenschappen. Ook zijn ziekte komt ter sprake.

†

Dankbaar herdenken wij

**PETRUS JOHANNES ADRIANUS
GODERIE**

echtgenoot van

Elisabeth Johanna van Sprundel

Hij is geboren op 23 november 1927 te Zevenbergen en overleden op 22 april 1989 te Wouw.

Na de Eucharistieviering ten afscheid in de St. Lambertuskerk hebben wij hem neergelegd in zijn graf op de R.K. Begraafplaats te Wouw.

*"Nooit klagend, nooit vragend
Zijn lasten in stilte dragend
Zijn handen hebben voor ons gewerkt
Zijn hart heeft voor ons geklopt
Zijn ogen hebben ons tot het laatst gezocht."*

Met dit gedeelte uit een gedicht geven wij enigszins aan wie hij voor ons was. Een zorgzame, eenvoudige en rechtschapen man, vader en opa. Hij had een sterke wil, was eerlijk en oprecht.

Hij was meer met de ander bezig, dan met zichzelf, ook tijdens zijn ziekte. Hij klaagde niet, maar droeg zijn ziekte in stilte.

Wij zijn hem dankbaar voor alles wat hij voor ons gedaan heeft.

Nu vader er niet meer is, blijft alleen de herinnering, maar die is zo geweldig dat hij daarin voor ons blijft leven.

Hij was sociaal voelend, leefde mee met het wel en wee van de familie en van allen die hij ontmoette door zijn werk als notaris.

Zijn geloof was voor hem een sterke voedingsbron. De kerk van Wouw droeg hij een warm hart toe. Vele jaren was hij lid van het Kerkbestuur, tevens voorzitter en medelid van het Gemengd Koor. Hij was een bewonderaar en beoefenaar van het gregoriaans. Graag maakte hij ook thuis muziek om zich even te ontspannen.

Heer God, zoals hij leefde in ons midden, zo moet 't naar uw hart geweest zijn. Hij moge voor allen die hem gekend hebben en liefhadden, een lichtend en levend voorbeeld blijven. Vanuit dit gelovig vertrouwen geven wij hem uit handen en vrouwen wij hem aan U toe.

Moge hij nu rusten in Gods vrede.

Voor uw medeleven tijdens de ziekte en nu bij het overlijden van mijn lieve man, onze dierbare vader, schoonvader en opa, zeggen wij U oprecht hartelijk dank. Dit was voor ons een grote steun.

El.J. Goderie - van Sprundel
Kinderen en kleinkinderen

Petrus Johannes Adrianus Goderie was een neef van 'de oude notaris Goderie'. Hij was notaris in Wouw van 1971-1989.

De huidige notaris te Wouw is **mr. J.M. Hermesen**, die op 22 april 1989 P. Goderie opvolgde.

Noten:

1. De gegevens over de notarissen uit de 17^e en 18^e eeuw zijn afkomstig uit 'J.A. ten Cate. De Notariële archieven in Noord-Brabant'. 's-Gravenhage 1957. Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.
2. Zie DTB Wouw nr. 8, doorpboek Nederduits gereformeerde gemeente vanaf 1788.
3. Meer genealogische gegevens zijn opgenomen in de inleiding bij het artikel ' In gesprek met Agnes van Aerssen' van H. Simons-van der Heijden in 'De Vierschaer' 4-85, pag. 3-4. Daarbij is ook opgemerkt, dat de familie De Bosson in mannelijke lijn waarschijnlijk is uitgestorven, omdat deze naam niet meer voorkomt in het Repertorium van Familienamen.
4. F.L. Hartong: Register der protocollen van notarissen in Nederland. Rotterdam 1916.
5. De gegevens van de notarissen sedert 1908 zijn afkomstig uit: Mr. J.E. Kasdorp. Protocollenregister. Amsterdam 1983. Stichting tot bevordering der notariële wetenschappen.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

